

Laga Newsflash

Wet van 22 juli 2018: Nieuwe wet
huwelijksvermogensrecht – Wat
verandert er voor echtgenoten gehuwd
in gemeenschap?

Wat verandert niet?

Een echtpaar dat zonder huwelijkscontract trouwt, zal nog steeds in gemeenschap getrouwd zijn. Die gemeenschap zal nog steeds een gemeenschap van aanwinsten zijn, d.w.z. een gemeenschap waarin vooral de beroepsinkomsten van beide echtgenoten worden opgenomen, en al hetgeen ze met die beroepsinkomsten kopen of daarop sparen. Die gemeenschap behoort beide echtgenoten toe, en zal op het einde van het huwelijk gelijk tussen hen verdeeld worden, tenzij ze in hun huwelijkscontract voor een andere verdeelsleutel kiezen (wat dan meestal ten voordele van de langstlevende gebeurt).

Aan de essentie van het gemeenschapsstelsel wordt dus door de wet van 22 juli 2018 niets veranderd. De wettelijke regels voor de gemeenschap van aanwinsten gelden ook nog steeds voor alle koppels die een huwelijkscontract sluiten waarin ze voor een gemeenschap kiezen, voor zover ze van die wettelijke regels niet zijn afgeweken.

Wat verandert er dan wel?

De nieuwe regels, die de wet van 22 juli 2018 invoert, zorgen vooral voor het logisch doortrekken van de principes van elk gemeenschapsstelsel, ook daar waar er tot hertoe onduidelijkheid of onzekerheid over was.

Vijf voorbeelden laten toe dit te illustreren en toe te lichten.
Eerste voorbeeld: beroepsinkomsten, en ook vervangende inkomsten, komen de gemeenschap toe als ze betrekking hebben op de periode waarin de gemeenschap functioneert.

Alle beroepsinkomsten die verkregen worden als gevolg van een beroepsactiviteit die tijdens het huwelijk wordt uitgeoefend, komen de gemeenschap toe, zolang de gemeenschap duurt. Niet hetgeen voor het huwelijk is verdiend. Ook niet hetgeen na beëindiging van het huwelijk wordt verdiend.

Stel dat een echtgenoot tijdens het huwelijk zijn job verliest. Hij wordt opgezegd en krijgt een opzeggingsvergoeding uitgekeerd, gelijk aan 12 maanden loon. Dat bedrag wordt integraal op zijn bankrekening gestort. Drie maanden later vraagt zijn vrouw de echtscheiding aan. Zij vraagt haar deel van de gemeenschapsgoederen, inclusief haar deel van de opzeggingsvergoeding die op de bankrekening van haar man is gestort. Daar heeft ze nochtans niet integraal recht op. Slechts één vierde van dat bedrag komt de gemeenschap toe (3 van de 12 maanden opzegvergoeding), omdat de gemeenschap nog maar 3 maanden in die periode heeft voortgeduurd. Drie vierden van de uitkering (9 maanden opzegvergoeding) komen uitsluitend de man toe, want die vertegenwoordigen zijn loon voor de periode na de echtscheidingseis.

Tweede voorbeeld: vergoedingen ter dekking van lichamelijke schade komen de gemeenschap slechts toe indien ze een verlies aan beroepsinkomsten compenseren.

Stel dan weer dat een echtgenoot voor het huwelijk slachtoffer wordt van een arbeidsongeval. De verzekeringsmaatschappij keert de vergoeding voor de schade tijdens het huwelijk uit. Komt die vergoeding aan de echtgenoot persoonlijk toe, of aan de gemeenschap?

Hier moet eerst een opsplitsing gebeuren tussen de verschillende posten van de vergoeding die uitgekeerd wordt. Vergoeding voor strikt persoonlijke schade is altijd strikt persoonlijk – ook voor een ongeval dat zich tijdens het huwelijk zou voordoen. Daaronder valt bijv. de vergoeding voor pijn, frustraties en angsten, de beperking die het slachtoffer ondergaat in gedragingen van het dagelijks leven of vrijetijdsbesteding en familiale relaties. Maar de vergoeding voor verlies van arbeidscapaciteit (zowel professionele als huishoudelijke activiteiten) staat gelijk aan de vergoeding voor verlies van arbeidspotentieel dat aan de gemeenschap toekomt, voor zover het gaat om een verlies dat tijdens het huwelijk wordt geleden. Voor de periode voor het huwelijk blijft de vergoeding eigen, net zoals beroepsinkomsten van voor het huwelijk eigen blijven.

Derde voorbeeld: individuele levensverzekeringen mogen geen middel zijn om inkomsten die aan de gemeenschap toekomen, aan de gemeenschap te onttrekken.

Levensverzekeringscontracten worden om diverse redenen gesloten. Het gaat dikwijls om een individueel pensioeninstrument (pensioensparen bijvoorbeeld, of een levensverzekering met uitkering bij het bereiken van een bepaalde leeftijd), een spaar- of beleggingsinstrument (tak 21 of tak 23 bijvoorbeeld). Maar het kan ook gaan om een instrument ter dekking van het risico van een onverwacht overlijden (ongevallenverzekering), of ter dekking van schade

als gevolg van een overlijden (overlijdensverzekering ten voordele van de andere echtgenoot).

Als de verzekeringsnemer in gemeenschap gehuwd is, betaalt hij de premies meestal met gemeenschapsgeld (met zijn inkomsten of zijn spaarcenten). Dan zou de verzekeringsuitkering (de 'prestatie' die de verzekeraar moet uitbetalen) logischerwijze ook aan de gemeenschap moeten toekomen. Maar dat is niet altijd de bedoeling, en niet altijd verenigbaar met de verzekeringstechniek zelf.

Daarom bepaalt de wet van 22 juli 2018 dat de prestaties die de verzekeraar uitbetaalt altijd exclusief aan de aangeduide begunstigde toekomen, maar dat er voor de betaling van de premies die uit de gemeenschap zijn voldaan, een geldelijke vergoeding aan de gemeenschap moet toekomen. Dan zijn zowel de logica van het huwelijksstelsel als de logica van de verzekeringstechniek nageleefd.

Hierop bestaat één uitzondering: als de verzekeringsnemer voor het geval van zijn overlijden, zijn echtgenoot of echtgenote als begunstigde heeft aangeduid, dan is de verzekeringsprestatie eigen aan de begunstigde, zonder vergoeding. Hoewel er dan wel sprake kan zijn van een schenking, als de verzekeringsnemer de bedoeling had om hiermee een gratis voordeel aan zijn echtgenoot of echtgenote toe te kennen. Dat voordeel moet dan binnen de perken blijven van het beschikbaar deel van de nalatenschap van de verzekeringsnemer; maar we weten dat dit beschikbaar deel door de Erfwet 2017 voortaan gelijk is aan de helft van de nalatenschap.

Let wel. Deze regeling geldt enkel voor individuele levensverzekeringen, niet voor groepsverzekeringen. Groepsverzekeringen zijn immers instrumenten voor een aanvullend pensioen, en moeten de regels volgen die voor alle pensioenrechten in een gemeenschapsstelsel gelden. De wetgeving moet op dat vlak nog worden bijgestuurd, maar dat kon niet binnen het kader van de wet op het huwelijksvermogensrecht gebeuren. Dat is immers een materie van sociale zekerheid.

Vierde voorbeeld: professionele uitrusting en aandelen in een professionele vennootschap blijven eigen aan de echtgenoot die ze voor zijn professionele activiteit aanwendt, maar de waarde wordt in de gemeenschap verrekend indien die uitrusting of die aandelen met gemeenschapsgelden zijn gekocht of verkregen.

Hiermee wil de wet van 22 juli 2018 ook twee logica's verzoenen. Eerst de logica van de professioneel actieve echtgenoot, die vrij en autonoom over zijn professionele uitrusting moet beschikken en blijven beschikken, ook na echtscheiding; en die eigenaar moet blijven van zijn bedrijf, ook al is dat in een vennootschap ondergebracht. Maar daarnaast ook de logica van het gemeenschapsstelsel: wat tijdens het huwelijk door arbeid wordt opgebouwd, moet de gemeenschap toekomen en met de andere echtgenoot worden gedeeld.

Vandaar de nieuwe regel: de professionele uitrusting en de aandelen behoren persoonlijk aan de echtgenoot toe die ze

voor zijn beroep nodig heeft; maar de waarde ervan zit in de gemeenschap en moet dus bij echtscheiding bijvoorbeeld, gelijk verdeeld worden. Dit zal door een verrekening of door een daadwerkelijke betaling gebeuren.

Stel dat de vrouw een kapperszaak heeft. De hele inrichting van haar kapperssalon is van haar, omdat ze dit voor de uitoefening van haar beroep nodig heeft. Is ze gehuwd in gemeenschap en is ze tijdens het huwelijk met die kapperszaak begonnen, dan zal ook na een echtscheiding of bij overlijden van haar man, die kapperszaak van haar blijven. Ze zal niet op de verdeling moeten wachten om verder te kunnen handelen als enige eigenares van de kapperszaak. Maar bij de verdeling van de gemeenschap zal de waarde van de kapperszaak verrekend worden, omdat de man (of zijn erfgenamen als hij overleden is), ook recht heeft op de helft van de waarde ervan.

Vijfde voorbeeld: beroepsinkomsten mogen niet ten nadele van de gemeenschap in een vennootschapsstructuur worden opgepot.

Stel dat de man telg van een industriële familie is. Hij is mede-aandeelhouder van de familiale vennootschap. Die aandelen horen hem persoonlijk toe, en komen niet aan de gemeenschap toe, omdat hij de aandelen heeft gekregen, via een schenking of een erfenis, en daar heeft de gemeenschap dus geen rechten op. Ook niet op de meerwaarde van de aandelen die door het succes van het familiebedrijf met de jaren enorm in waarde stijgen. Maar de man is ook professioneel actief in die vennootschap. Hij werkt daar effectief: hij is verantwoordelijk voor de internationale markt van het bedrijf en werkt daar heel hard voor. Hij wordt evenwel niet in verhouding tot zijn capaciteit, ervaring en talent betaald. Hij krijgt slechts een matig loon, en vindt dat prima. Met dat loon kan hij zijn gezin behoorlijk onderhouden en hen een comfortabel leven verlenen. Maar sparen kan hij daar niet mee. Dat hoeft ook niet, vindt hij, want de vennootschap 'spaart' wel voor hem. Het bedrijf groeit, de waarde van zijn aandelen groeit, hij moet daar geen cash voor ontvangen zolang alles zo goed draait, zelfs geen dividenden op zijn aandelen.

Als hij gaat scheiden zit er dus niet zo heel veel in de gemeenschap om met zijn ex-vrouw te delen. Daar kon de vrouw tot hiertoe niet veel tegen inroepen. Met de wet van 22 juli 2018 wel. Ze zal het volgende kunnen doen. Ze zal kunnen aantonen dat de man, voor de job die hij verrichtte, bij een ander bedrijf veel beter betaald had kunnen worden. Hij zou op een ander niet voor zo'n karig loon gewerkt hebben. Omdat hij in het familiebedrijf geen degelijke looneisen heeft gesteld, wetend dat hij via de stijging van de waarde van de aandelen hiervoor gecompenseerd zou worden, heeft hij de gemeenschap en dus zijn vrouw tekort gedaan. Dat moet hij dan aan de gemeenschap vergoeden. Wat de gemeenschap niet ontvangen heeft, en had kunnen ontvangen, zal dus bij de verdeling verrekend worden alsof de gemeenschap het wel had ontvangen. Beweert de man dan dat hij geen hoger loon had kunnen krijgen, omdat daar bedrijfseconomische bezwaren tegen zouden hebben bestaan, bijvoorbeeld omdat de vennootschap mogelijke winsten niet kon uitkeren, omdat ze moest investeren om te kunnen blijven bestaan, dan komt het

hem toe het bewijs daarvan te leveren. In dat geval kan de vergoeding die hij aan de gemeenschap verschuldigd is misschien verminderd worden.

Greenille by Laga, Tel: + 32 2 738 06 50, Email: greenille@laga.be

Laga
Gateway building
Luchthaven Nationaal 1J
1930 Zaventem
Belgium

A top legal practice in Belgium, Laga is a full service business law firm, highly recommended by the most authoritative legal guides. Laga comprises approximately 140 qualified lawyers, based in Brussels (Zaventem and Woluwé), Antwerp, Ghent and Kortrijk. Laga offers expert advice in the fields of banking & finance, commercial, corporate/M&A, employment, IT/IP, public/administrative, insolvency and reorganisations, real estate, tax law, tax and legal services for high-net-worth families and individuals (Greenille by Laga), and litigation. Where appropriate to ensure a seamless and comprehensive high-quality service, Laga lawyers work closely with financial, assurance and advisory, tax and consulting specialists, and with select EU and US law firms.

Laga provides thorough and practical solutions tailored to the needs of clients ranging from multinational companies, national large and medium-sized enterprises, financial institutions, and private clients to government bodies.

More information: www.laga.be

© 2018, Laga, Belgium - The content and layout of this communication are the copyright of the law firm Laga or its contributors, and are protected under copyright and other relevant and intellectual property rights laws and regulations. No reproduction in any form or through any medium is allowed without the explicit consent of Laga or its contributors.

[Subscribe](#) | [Unsubscribe](#)